

Rónai Iván

Európai együttműködés a kulturális digitalizálás terén és a Dinamikus Cselekvési Terv (DAP)

Az elmúlt másfél évben az Európai Bizottság fokozott figyelmet szentelt a kulturális és tudományos digitalizálás témakörének, az európai digitális könyvtár fontosságának. A bizottság a szakmai közvélemény jelentős részének bevonásával tárta fel a jelenlegi helyzetet, és dolgozta ki ajánlását. A tagországok digitalizálással foglalkozó minisztériumainak informális hálózata is kialakította álláspontját a kulturális digitalizálás alapelveiről. A tanács pedig 2006 novemberében tette közzé következtetéseit a szükséges teendőkről. A cikk részletesen foglalkozik ezeknek a szervezeteknek a kulturális digitalizálást elősegítő dokumentumaival, valamint felvázolja azokat a feladatokat, amelyeket Magyarországnak kell megvalósítania a közeljövőben.

Bevezetés

2005-ben a TMT hasábjain (52. köt. 1. sz.) Szalóki Gabriellával már beszámoltunk a Minerva és a Minerva Plus projektekről, és a projektek működése során létrejött Nemzeti Képviselők Csoportjáról (National Representatives Group = NRG). Az említett két projekt megvalósulása alatt az NRG – informálisan ugyan – a tagországokban folyó kulturális és tudományos digitalizálási tevékenységek koordinálásának irányító testületévé vált. Ez a fórum évente kétszer ülésezett, és a két tanácskozás között eltelt időszak tapasztalatait elemezte, rögzítette a pozitív fejleményeket, és a negatív tendenciák megállítására kijelölte a jövőbeni főbb cselekvési irányokat. Az NRG a lundi cselekvési program felülvizsgálata kapcsán 2005-ben megalkotta a Dinamikus Cselekvési Tervet (http://mek.oszk.hu/html/irattar/ajanlas/dynamic_action_plan.htm, angolul: <http://www.minervaeurope.org/publications/dap.htm>).

Ezzel párhuzamosan az Európai Bizottság Információs Társadalom Főigazgatósága 2005. szeptember 30-án online tanácskozást (konzultációt) indított a kulturális anyagok digitalizálásáról, hálózaton való hozzáférhetőségéről, és a digitális tartalom megőrzéséről. A konzultáció nyolc kérdéskörre összpontosított. Részletesen I. „Eight questions on digitisation/online accessibility and digital preservation”, http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/communication/annex2_en.pdf.

A 2006. január 20-ig terjedő időszakban a konzultáció keretében 225 érdekelt fejtette ki véleményét

különböző területekről. A kulturális intézmények közül könyvtárak, levéltárak, audiovizuális archívumok és múzeumok képviselték magukat, továbbá észrevételek érkeztek a közigazgatás különböző – központi, regionális, helyi – szintjeiről. A hozzászólások arról tanúskodnak, hogy nagy támogatottságot élvez az az elképzelés, amely szerint annak érdekében, hogy Európa kulturális öröksége az interneten keresztül hozzáférhetőbbé és felhasználhatóbbá váljon, érdemes közösségi szintű akciókat, programokat indítani, és forrásokat mozgósítani.

A kérdésekre adott válaszokról részletes információ a következő címen érhető el: http://europa.eu.int/information_society/activities/digital_libraries/doc/results_online_consultation/en.pdf.

Dinamikus Cselekvési Terv (Dynamic Action Plan = DAP)

A DAP stratégiai dokumentum, amely az európai kulturális és tudományos digitalizálás kérdéseivel foglalkozik. Abból indul ki, hogy a Lundenban e témában megfogalmazott elvek továbbra is érvényben vannak, ugyanakkor a tapasztalatok, a feltárt akadályozó tényezők alapján a végrehajtás dinamizálása érdekében új cselekvési tervre van szükség. Az akadályozó tényezők:

- az intézmények széttagoltsága,
- az alapvető technológiák és szabványok elégtelensége,
- a koncepcionális megközelítések összehangolatlansága,
- a digitalizálási tevékenységek nem kellő integráltsága.

A DAP víziója az európai kulturális információs tér létrejötté, amelyhez hat alapvető célt tűz ki:

1. Az EU rendelkezék stratégiai vezető szereppel, válaszul a gyors technológiai és gazdasági változásokra.
2. Erősítse a koordinációt a tagországok digitalizációs kezdeményezéseiben.
3. Törekedjék a digitalizálási tevékenységek széttagoltságának és a főleges átfedéseknek az elkerülésére.
4. Jelölje ki a megfelelő modelleket a finanszírozás, a fenntarthatóság és a tartós megőrzés területén.
5. Segítse elő a kulturális és nyelvi sokszínűséget.
6. Javítsa az európai kulturális tartalmakhoz való online hozzáférést.

E célkitűzések alapján a DAP meghatározza a megvalósításhoz szükséges cselekvési területeket. Kijelölésük segít abban, hogy a szükségesnek ítélt beavatkozásokat lehatároljuk, és azoknak az intézkedéseknek a meghozatalára összpontosítsunk, amelyek a legjobban szolgálják a kijelölt célok megvalósulását.

1. cselekvési terület: Felhasználó és tartalom

A kulturális digitalizálás és a tartalomfejlesztés célja, hogy a felhasználó hasznosítsa a hálózaton megjelenő tudást, művelődést és szórakozást szolgáló tartalmat. A DAP az ehhez szükséges kérdésköröket veszi számba, amelyek közül a következőket emelem ki:

- A felhasználói igények felmérése segít abban, hogy meghatározzuk, milyen kulturális tartalmak digitalizálását részesítsük előnyben, és milyen szolgáltatások keretében tegyük lehetővé a hozzáférést. A felhasználói igények mérésének és elemzésének módszereit a tagállamok együttműködésében célszerű kidolgozni, mivel ezzel oldható meg az adatok összevethetősége.
- A felesleges átfedések kiküszöbölése érdekében fokozni kell az együttműködést az olyan európai projektek között, mint a *Michael* (<http://www.michael-culture.org/en/home>), a *TEL-ME-MOR* (<http://www.oszk.hu/telmemor>) és az *Európai Digitális Könyvtár (EDL)* (<http://edlproject.eu/>).
- A felhasználók érdekeit szolgáló minőségi szabványok előírása mind a tartalomra, mind a szolgáltatásokra.
- A szerzői és szomszédos jogok kiegyensúlyozott szabályozása annak érdekében, hogy a digitális tartalmak valóban használhatóvá váljanak,

ugyanakkor az alkotók, illetve az alkotások se maradjanak anyagi elismerés nélkül.

2. cselekvési terület: Digitalizálási technikák, technológiák

Elő kell segíteni, hogy a technikai fejlesztések jobban szolgálják az online kulturális szolgáltatások műszaki megalapozását. Ennek érdekében:

- A kulturális intézmények számára ismertté és elérhetővé kell tenni az információs és kommunikációs technológia (IKT) legújabb kutatási eredményeit és tendenciáit.
- A kulturális területnek nagyobb szerepet kell vállalnia a digitalizálási fejlesztések irányának meghatározásában, és a közös szabványok kialakításában.

3. cselekvési terület: Fenntarthatóság

Az európai kulturális javak digitalizálása és az így létrejött tartalmak szolgáltatása költséges feladat. A költségviselés megosztására a köz- és magán-szféra között fel kell tárni és meg kell szüntetni azokat az akadályokat, amelyek gátolják a gazdasági fenntarthatóságot. Ehhez szükséges:

- A digitális kulturális tartalomra épülő fenntartható modellek kidolgozása.
- A digitalizálás finanszírozására szolgáló üzleti modellek kidolgozása – a magán- és a közszféra partnersége (*Public Private Partnership = PPP*), szponzorálás.
- A nyitott forráskódú szoftverek és a digitalizálási szabványok használata.
- A digitális jogkezelés (*DRM*) bevezetése a szerzői jogok figyelembevételére érdekében.

4. cselekvési terület: Digitális megőrzés

Az információs társadalom térnyerésével növekszik az eleve digitálisan keletkező információk és dokumentumok részaránya. A „sötét” digitális kor elkerülése érdekében – hogy fennmaradjon a csak digitálisan létező örökség – közös európai megközelítésre és politikára van szükség. Ennek eszközei:

- Állandó azonosító számok (pl. *DOI = Digital Object Identifier*) bevezetése, ami elengedhetetlen a digitalizált, illetve a digitálisan keletkező javak hosszú távú megőrzése és a hordozhatóság szempontjából.
- A digitálisan keletkező dokumentumok gyűjtésére és megőrzésére ki kell dolgozni e dokumentumok köteles példányai beszolgáltatásának folyamatát és törvényi szabályozását.

5. cselekvési terület: Monitoring

Az előrehaladás nyomon követése a cselekvési terv megvalósításában azért fontos, mert a visszajelzések lehetővé teszik, hogy a megváltozott körülményekhez igazítsuk a további beavatkozásokat. A tényleges állapot leírására és a célállapottal való összevetésére:

- számszerűsített mutatókat kell meghatározni,
- adatgyűjtést kell végezni,
- összesíteni kell az adatokat nemzeti és európai szinten.

Ezután kell egységes elvek szerint elvégezni az elemzést, és meghatározni a szükséges beavatkozásokat, intézkedéseket.

Az Európai Bizottság ajánlása

Az Európai Bizottság ajánlása a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről (http://europa.eu.int/information_society/activities/digital_libraries/doc/recommendation/recommendation/hu.pdf).

2006. augusztus 24-én jelent meg, háttérül a korábbi online konzultáció keretében érkezett észrevételek szolgáltak.

Az elmúlt néhány évben számtalan digitalizálási projektet és kezdeményezést hívtak életre kulturális intézmények, magánszervezetek és tagállami hatóságok. Noha ezek az erőfeszítések a digitalizálást és a digitális megőrzést célzó vállalkozás számos aspektusára irányították rá a figyelmet, az egyes tagállamokban folyó munka továbbra is sok tekintetben elkülönül egymástól.

Az Európai Bizottság felvázolta az európai digitális könyvtárhoz vezető utat. 2008-ra az európai digitális könyvtár olvasói legalább kétmillió, különböző kulturális intézmények gyűjteményeiből származó digitális dokumentumban (könyvben, képen, hanganyagban stb.) kereshetnek egységes, többnyelvű internetes portál hozzáférési pontjain. 2010-re az európai digitális könyvtár állománya több levéltár, múzeum, könyvtár és – talán – kiadó digitális gyűjteményeihez biztosított hozzáférés révén legalább hatmillióra bővül. A hatásvizsgálat megerősíti, hogy az ajánlásban szereplő intézkedések is hozzájárulnak az európai digitális könyvtár létrehozásához. Az ajánlásban foglaltak megvalósítása egyúttal a digitalizálást és a digitális megőrzést célzó helyi, nemzeti és európai szintű kezdemé-

nyezésekhez is alkalmas keretet nyújt. Az ajánlás főbb pontjaiban nagy hasonlóságot mutat az NRG által kidolgozott Dinamikus Cselekvési Tervben megfogalmazottakkal.

Főbb pontok:

- az átfedések kiküszöbölésére gyűjtsenek adatokat azokról a kulturális anyagokról, amelyeknek a digitalizálása jelenleg már folyik, vagy tervbe vették;
- a levéltárakban, könyvtárakban és múzeumokban található analóg anyagok digitalizálására tűzzenek ki olyan számszerű célokat, amelyek jelzik az európai digitális könyvtárba felvehető digitalizált anyagok mennyiségének várható növekedését, valamint az erre a célra szánt közkiadásokat;
- hozzáférési pont kialakításával segítsék az európai digitális könyvtár ügyét:
 - bátorítsák a kulturális intézményeket, a kiadókat és a többi jogtulajdonost, hogy digitalizált anyagaikat tegyék az európai digitális könyvtáron keresztül kereshetővé;
 - a digitalizált anyagok európai szintű interoperabilitása és a többnyelvű kereshetőség megkönnyítése érdekében gondoskodjanak arról, hogy a kulturális intézmények, illetőleg az adott esetnek megfelelően a magánvállalatok egységes szabványok alapján végezzék a digitalizálást;
- a szerzői jogok tiszteletben tartásával alakítsanak ki nemzeti stratégiát a digitális anyagok hosszú távú megőrzésére és hozzáférhetőségére;
- a szellemi tulajdonjogokra irányadó közösségi és nemzetközi jogi rendelkezések tiszteletben tartásával tegyék lehetővé nemzeti jogukban a közintézmények számára a digitális kulturális anyagok többszörözését és átvételét megőrzés céljából.

Az Európai Bizottság ajánlására válaszként a *Kulturális Miniszterek Tanácsa* 2006. november 13-án fontos dokumentumot fogadott el a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről (http://europa.eu.int/information_society/activities/digital_libraries/doc/culture_council/council_conclusions_nov_2006.pdf). A dokumentum címe: „A tanács következtetései a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről, amely mind a tagországok, mind az Európai Bizottság számára megfogalmaz teendőket, és teljesítésükre indikatív határidőket.”

A tagállamok tevékenységei és céljai

A digitalizálásra és a digitális megőrzésre vonatkozó nemzeti stratégiák és célkitűzések támogatása (1. táblázat).

1. táblázat

Nemzeti stratégiák és célkitűzések

A kulturális anyagok digitalizálására vonatkozó tervek és nemzeti stratégiák kidolgozása és naprakészé tétele.	2007
A hosszú távú megőrzésre és a kötelepéldány-szolgáltatásra vonatkozó nemzeti stratégiák kidolgozása.	2008 közepe
Mennyiségi és minőségi célok megállapítása, beleértve a kulturális anyagok kötelepéldány-szolgáltatásához, digitalizálásához, online hozzáférhetőségéhez és hosszú távú megőrzéséhez szükséges pénzügyi terv több évre történő meghatározását.	2007
A digitalizálás terén a köz- és magánszféra partnerségére vonatkozó lehetőségek vizsgálata, valamint adott esetben e partnerség kezdeményezése és előmozdítása.	2007–2008

A tagállamokon belül és a közöttük folytatott koordináció erősítése (2. táblázat).

2. táblázat

A koordináció erősítése

A kulturális tartalmakra vonatkozó digitalizálási tevékenységek nemzeti koordinációs mechanizmusának létrehozása regionális és helyi szinten.	2007
Információcsere a többi tagállammal a szinergiateremtés, a széttörözöttség és az átfedések kiküszöbölése érdekében.	2007–2008
A digitalizálandó anyagok kiválasztására vonatkozó közös kritériumok kidolgozása, európai szintű hozzáadott érték érdekében.	2007

Az Európai Digitális Könyvtárhoz való hozzájárulás (3. táblázat).

3. táblázat

Hozzájárulás az Európai Digitális Könyvtárhoz

A kulturális intézmények számára ütemtervek és ösztönzők kidolgozása annak érdekében, hogy azok a már meglévő és frissen digitalizált anyagaikat az Európai Digitális Könyvtár rendelkezésére bocsássák.	2007
A tartalomtulajdonos magánszemélyek ösztönzése, hogy a szerzői jogi oltalom alatt álló anyagaikat tegyék kereshetővé és hozzáférhetővé a közös, többnyelvű hozzáférési ponton keresztül.	2008–2009
Olyan megállapodások vagy kollektív szerződések kötése a jogtulajdonosok és a kulturális intézmények, például archívumok, könyvtárak és múzeumok között, amelyek értelmében az utóbbiak szerződéses alapon online hozzáférhetővé tehetik a szerzői jogi oltalom alatt álló anyagokat.	2009

Az európai szinten elért eredmények hatékony áttekintéséhez való hozzájárulás (4. táblázat).

4. táblázat

Az európai eredmények áttekintése

A nemzeti szinten elért eredmények és a nemzeti szinten szerzett tapasztalatok értékelése.	2008 tavasza
A bizottság tájékoztatása ezen eredményekről és tapasztalatokról, továbbá a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló bizottsági ajánlás és e következtetések különböző elemeire vonatkozóan tett intézkedésekről.	2008 tavasza

A kulturális anyagok digitalizálása és online hozzáférhetősége, valamint a digitális megőrzés keretfeltételeinek javítása (5. táblázat).

5. táblázat

A digitalizálás, hozzáférés, megőrzés feltételeinek javítása

A megőrzési célú nemzeti jogszabályokban a kulturális anyagok digitalizálása és online – megfelelő feltételek mellett, többek között tanulmányi és kutatási vagy egyéb felhasználási célra való – hozzáférhetősége előtt álló akadályok felszámolására irányuló intézkedések meghatározása és foganatosítása.	2008
A gazdátlan művek és a kereskedelmi forgalomban már nem beszerezhető művek digitalizálását és online hozzáférhetőségét elősegítő mechanizmusok létrehozása a tartalomtulajdonos érdekeinek és jogainak tiszteletben tartása mellett.	2008
Jogi vagy egyéb hatékony keret létrehozása a digitális megőrzés támogatására; ez magában foglalja a digitális kulturális anyagok kötelepéldány-szolgáltatását az erre jogilag felhatalmazott intézmények számára, és az ilyen intézmények általi webes szűretelést, figyelembe véve többek között a közösségi adatvédelmi jogszabályokat, valamint a sokszorosítást és a migrációt.	2009
A kulturális intézmények ösztönzése a digitális megőrzésre vonatkozó műszaki előírásoknak a digitalizáció szervezeti munkafolyamatán belüli végrehajtására.	2008

A bizottság tevékenységei és céljai

Az Európai Digitális Könyvtár létrehozására irányuló munka ösztönzése és koordinálása (6. táblázat).

A kulturális anyagok digitalizálására és online hozzáférhetőségére, valamint a digitális megőrzésre vonatkozó szakpolitikák jobb koordinációjához való hozzájárulás (7. táblázat).

A keretfeltételek meghatározása (8. táblázat).

6. táblázat

Az Európai Digitális Könyvtár ösztönzése és koordinálása

Azoknak az erőfeszítéseknek a koordinálása és ösztönzése, amelyek célja egy közös, többnyelvű hozzáférési pont létrehozása a kulturális anyagok terjesztése érdekében.	2007-től kezdődően
Az interoperabilitás lehetővé tétele érdekében a szabványokkal kapcsolatos kérdések megoldására, valamint a többnyelvű hozzáférés eredményes kezelésére irányuló munka koordinálása és ösztönzése.	2007–2008
Fórum biztosítása a magánszférával és a vonatkozó szervezetekkel folytatandó tárgyalásokra annak érdekében, hogy kidolgozzák az anyagoknak a közös hozzáférési ponthoz történő biztosításának elveit.	2007–2008
Pénzügyi és egyéb források megteremtése az európai szintű tevékenységek számára; a digitalizálással és a digitális megőréssel foglalkozó kompetenciaközpontok európai hálózata 7. keretprogramban történő létrehozásának támogatása, a tagállamok eltérő lehetőségeinek, és a különböző típusú kulturális tartalmak különleges jellemzőinek figyelembevételével; a többnyelvű hozzáférési pontba integrálható, innovatív szolgáltatásokat támogató technológiák támogatása.	2007-től kezdődően

7. táblázat

Szakpolitikák

A tagállamok tevékenységének figyelemmel kísérése, valamint a tagállamok közötti együttműködés támogatása.	2007-től kezdődően
Segítségnyújtás a tagállamoknak, hogy meghatározzák a problémákat, figyelemmel kísérik a szűk keresztmetszeteket, és szükség esetén javaslatot tesznek a digitalizálási folyamat beindítására.	2008–2009
A tagállamok által kijelölt szakértőkből álló – a folytonosság, többek között a hatékony átmeneti szabályok biztosításával, a megszerzett tapasztalat és szakértelem alapján a digitalizálással foglalkozó nemzeti képviselői munkacsoport által végzett koordinációs munkát a közösség intézményi keretében folytató – csoport létrehozása.	2007

8. táblázat

A feltételek meghatározása

Javaslattétel néhány konkrét jogi kérdésben – mint például a gazdátlan és a kereskedelmi forgalomban már nem beszerezhető művek – a tartalomtulajdonos érdekeinek és jogainak tiszteletben tartása melletti megoldására, valamint azok hatékonyságának garantálása.	2008–2009
Az azonosított szűk keresztmetszetek alapján európai szintű korrekciós intézkedésekre történő javaslat, ha a „rugalmas koordináció” nem vezet a várt eredményre.	2008–2009

Az általános előrehaladás európai szintű vizsgálata (9. táblázat).

9. táblázat

A haladás vizsgálata

A tagállamok által elért eredmények és az Európai Digitális Könyvtár létrehozására irányuló munka figyelemmel kísérése a nemzeti és európai szinten gyűjtött adatokon alapuló mennyiségi és minőségi mutatók segítségével.	2007-től kezdődően
Jelentés benyújtása a tagállamok által elért eredményekről és a közös, többnyelvű hozzáférési pont létrehozása terén elért eredményekről, különösen annak a vizsgálata, hogy a „rugalmas koordináció” megközelítés mennyire volt sikeres.	2008

Magyarország feladatai

Milyen feladatok következnek Magyarországra száma a fent említett európai uniós dokumentumból? Mivel a tagállamokra kötelező erejű kultúrpolitikát az unió nem fogalmaz meg, vagyis a kultúra ügyei nemzeti hatáskörbe tartoznak, a bizottsági ajánlás és a tanács következtetései nem jelentenek jogharmonizációs kötelezettséget. A bennük foglaltakat azonban komolyan kell venni, és intézkedni kell megvalósításuk érdekében.

A *Magyar Információs Társadalom Stratégia* felülvizsgálata 2006-ban megkezdődött. A stratégia kulturális részeinek naprakésszé tétele, valamint az ebből levezethető digitalizálási stratégiák hozzáigazítása a megváltozott körülményekhez a leg sürgetőbb feladatunk.

A digitalizálási tevékenységek nemzeti koordinációs mechanizmusának létrehozása és a párhuzamoságok kiküszöbölése érdekében létre kell hozni a digitalizálási tevékenységek nyilvántartását. Ezt a *MICHAELPlus projekt* keretében kívánjuk megvalósítani. A *Neumann-ház* mint a projekt magyar résztvevője gyűjti be az információkat a gyűjteményekre vonatkozóan a MICHAELPlus által meghatározott adatszerkezetben. Terveink szerint a múzeumi, könyvtári, levéltári, audiovizuális és más kulturális témájú gyűjtemények adatai kerülnek be az adatbázisba, megjelölve, hogy a gyűjtemény milyen mértékben van digitalizálva, illetve mikor tervezik a digitalizálását.

A levéltárakban, a könyvtárakban és a múzeumokban található analóg anyagok digitalizálására 2007-től kezdődően jelentős mértékű tartalomfejlesztést kívánunk végrehajtani az európai uniós támogatásokat felhasználva a *Társadalmi Megújulás*

lás Operatív Program (TÁMOP) keretében. A TÁMOP-ban forrást rendelünk a digitalizálás támogatására szolgáló kompetencia-központok kialakításához. A kompetencia-központok kialakításán nem a nagy tömegű digitalizálás technikai infrastruktúrájának kiépítését értjük, hanem a tartalomfejlesztéshez szükséges szabványok, eljárások, valamint tudás felhalmozását és megosztását a kulturális digitalizálás terén. Az együttműködés megvalósítása és az átfedések kiküszöbölése érdekében a közpénzből finanszírozott tartalomfejlesztések metaadatainak szabványos leírását követeljük meg.

A szerzői jogi oltalom alatt álló dokumentumok, művek online hozzáférhetősége érdekében az Új Magyarország fejlesztési terv Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében a közgyűjtemények, iskolák olyan zárt hálózatát kívánjuk létrehozni, amelyen dedikált végpontokon elérhetőek lesznek a digitalizált kulturális javak oktatási és kutatási célokra. A széles körű és általános célú használat érdekében kidolgozzuk a digitális jogkezelés rendszerét, és megindítjuk a digitális azonosítók bevezetését, szorgalmazzuk a jogtulajdonosokkal a megállapodások megkötését.

A már megkezdett, illetve tervbe vett intézkedéseken kívül számos egyéb feladatot kell megoldá-

nunk. Az ismertetett három európai kulturális digitalizálást érintő dokumentumban felvázoltak szerinti cselekvés azért fontos, mert így elkerülhetjük a lemaradást az információs társadalomban egyre lényegesebbé váló tartalomszolgáltatásban. A minél nagyobb mértékű minőségi tartalom elérhetővé tétele a hálózaton elengedhetetlen az oktatásban és a képzésben, az ország tudományos és kulturális színvonalának emelésében, a kreatív iparágak fejlődésében, és általában az ország versenyképességében.

A TMT olvasóit, és rajtuk keresztül a szakmai közvéleményt arra bátorítom, hogy véleményükkel, gondolataikkal járuljanak hozzá ahhoz a folyamat-hoz, amelynek eredményeképpen Magyarország sikeresen valósítja meg a Dinamikus Cselekvési Tervben, valamint a bizottsági ajánlásokban és a tanácsi következtetésekben megfogalmazott célkitűzéseket.

Beérkezett: 2007. I. 9-én.

Rónai Iván

az Oktatási és Kulturális Minisztérium közgyűjteményi főosztályának vezetőhelyettese.
E-mail: ivan.ronai@okm.gov.hu

HIRDESSZEN A **tmt**-BEN!

2007-ben megrendelt hirdetéséhez
ingyenes bemutatkozási lehetőséget (pr cikk) adunk
a lap elektronikus változatában.

A hirdetések ára:

- beszerkesztett (fekete-fehér): **60 000 Ft/oldal + 20% áfa**
- szórólap elhelyezése (25 g-ig): **45 000 Ft/alkalom + 20% áfa**

A kiadvány formátuma: A/4 • Tükörméret: 168 x 225 mm

Megrendelhető a szerkesztőségben:

1011 Budapest, Gyorskocsi u. 5-7. • Levélcím: 1255 Bp., Pf. 207
Tel.: 457-5322 • Fax: 457-5323 • E-mail: tmt@omikk.bme.hu